

ikke, om det er rigtigt —, men at her skulde det være det offentlige Opgave i den mellemfolkelige frie Forsknings Tjeneste, for Danske og for Udlændinge, at fremme dette Formaal.

Det vilde kun være Gentagelser, hvis jeg vilde gennemgaa de enkelte Ledemotiver, som fører til at støtte Oprettelsen af denne Fond, og jeg skal derfor afholde mig derfra. Jeg skal indskrænke mig til at sige, at efter min Anskuelse er den Form, som er valgt, den rette: en Statsfond, der vedbliver at være en Del af de danske Statsaktiver, og over hvis aarlige Udbytte der raades af en fuldkommen selvstyrende Institution, i hvilken de forskellige, dels statslige og dels med de statslige i intimt Samarbejde staaende, Institutioner hver har deres Plads. Hver af de to sidste Talere har nævnt en Institution, som de syntes burde repræsenteres i denne selvstyrende Fonds Bestyrelse, og jeg kan slutte mig dertil. Da der, som der staar i Udvalgets Motiver, skal arbejdes i Underudvalg under Komitéen, kan det heller ikke have nogen praktisk Vanskelighed, saa vidt jeg kan skønne. En Fond med et aabent Øje udefter, en aaben Haand baade indefter og udefter, et Fristed, ved hvis Hjælp nye Forbindelser skal knyttes og gamle Forbindelser skal genoptages, alt til den videnskabelige Forsknings Fremme.

To store Navne af den danske videnskabelige Udvikling staar der i denne Fonds Benævnelse. Jeg vil gerne have Lov til her under min anbefaling at sige, at jeg føler det som en Stolthed for vor Generation, at stillfærdige, beskedne Mænd med Verdensry har fortsat de to store Videnskabsmænds Arbejde, som kommer til at staa i Fondens Navn, jævne Navne, der ikke vækker den Beundringens Gysen som Modens og Dagens Navne i Kunsten, ligesom denne Fond ikke i denne Sal vækker den Interesse som det kongelige Teaters Omordning. Navne som Vilhelm Thomsen, Dines Andersen, Arthur Christensen, for blot tilfældigt at nævne 3 beskedne, stillfærdige Folk, hvis Navne neppe nok gør noget Indtryk, naar de nævnes, paa deres Landsmænd, men som, naar de i Udlandet mødes med Verdens største og berømteste Navne paa deres videnskabelige Specialiteters Omraade, taler til dem som deres jævnbyrdige, Mænd, der er beherskede af en Tanke, og hvis Liv gaar op i en Idés Genpaaarbejdelse. Disse Mænd har hidtil været tvungne til at sende deres videnskabelige Tanker ud i Udlandets Tidsskrifter, trykte som Brochurer paa fremmede Sprog. Naar vi faar dem til-

sendt, vi, der er deres Venner eller Beundrere, er de ikke trykte i København, ikke skrevne paa Dansk; det er som Medarbejder ved et Tidsskrift af en eller anden Specialitet, de har faaet dem frem. Lad os tage Arkæologien med Professor Blinkenberg og de praktiske Udgravninger, lad os tage hvilken som helst Form af historisk eller naturvidenskabeligt Arbejde — over alt har de efter Rask og Ørsted kommende Generationer værdigt fulgt i deres Fodspor, holdt den Opfattelse, at det danske videnskabelige Arbejde skulde være frit for alt Hensyn til Gevinst, højt i Ære. Men deres egen Evne til overfor Udlandet at gøre sig gældende, udover naar de mødtes i Tidsskrifter eller paa Kongresser, har været begrænset af den lille Stats og det lille Folks Begrænsning. Det er dette, som Fonden bl. a. og væsentlig skal give Lyd for, at en lille Nations virkelige kulturelle Betydning ikke skal regnes efter dens Folketals Størrelse. Vi har Lov at sige, at vore danske Videnskabsmænd ikke er dem i Norden, der er mindst egnede til gernem den Agtelse, de nyder overalt ude i Verden, at blive Støttepunkt for den Genoptagelse af de videnskabelige Forbindelser, som vi alle haaber paa. Men samtidig kan de saa — hvad der ikke har været nogen Mulighed for før — kaste den Glans over Danskheden, som deres Afstamning og deres Arbejdes Hjem i Virkeligheden har Krav paa, og som de ogsaa i højeste Grad under Danskheden.

Endnu skal jeg kun fremhæve et enkelt Moment i denne Sag. Der nævnes — ikke i Motiverne til Lovforslaget, men i den Betænkning, som ligger til Grund derfor — Betydningen af, at denne Sag tages op allerede nu, hvor Krigens Slæg vel er ophørt, men hvor Krigens Følelser og Stemninger endnu gaar højt blandt de krigsførende. Det er en af de Ting, der giver denne Sag stor Betydning, at den rejses i et af de 3 nordiske neutrale Lande i Samarbejde med de andre, samtidig med at Bølgerne endnu gaar højt. Det er baade en Paamindelse og et Bevis for, at de neutrale Lande er sig deres Opgave i det internationale Samkvem bevidst.

Det er de 4 Grundsynspunkter, ud fra hvilke jeg med al den Varme, jeg overhovedet raader over, vil anbefale hurtig og velvillig Fremme af denne Lov: fordi Fonden er til Fremme af den enkeltes uafhængige videnskabelige Forskning, fordi det er det offentlige som saadant, i Forbindelse med et fuldstændigt Selvstyre, der her giver Midler til den selvstændige viden-